

Lekcja

Temat: Utrwalenie wiadomości o wypowiedzeniu.

wypowiedzenie

zdanie

równoważnik zdania

pojedyncze

złożone

Wypowiedzenie to logicznie uporządkowany, powiązany znaczeniowo i gramatycznie zrozumiały ciąg wyrazów.

Zdanie to wypowiedzenie zawierające **orzeczenie** czyli **osobową formę czasownika**:

Za oknem świeci słońce.

Równoważnik zdania to wypowiedzenie **nie zawierające orzeczenia**.

np.:

Za oknem słońce.

Wypowiedzenia dzielimy na:

- **oznajmujące** (mówiący informuje, opowiada), np. Jestem w domu.
- **pytające** (mówiący próbuje się czegoś dowiedzieć), np. Kiedy będziesz u babci?
- **rozkazujące** (mówiący wydaje polecenie lub prosi), np. Zamknij drzwi! Pomóż mi w tym zadaniu!

Charakterystyczną cechą tych wypowiedzeń są znaki interpunkcyjne znajdujące się na końcu:

- . – kropka
- ? – znak zapytania (**pytajnik**)
- ! - wykrzyknik

Zdania dzielimy na pojedyncze – mają **jedno** **orzeczenie** (jeden czasownik w formie osobowej) lub złożone – mają **dwa** lub **więcej** **orzeczeń**.

Zdania dzielimy również na:

- **nierozwinięte** – składają się tylko z orzeczenia lub z orzeczenia i drugiego wyrazu (określenia lub podmiotu), np.

Pada.

(co robi?)

Mocno pada.

(jak?)

Pada deszcz.

(co?)

- **rozwinęte** – mają więcej wyrazów, np.

Na dworze od rana pada rzęsisty deszcz.

Ćwiczenie 1

Podkreśl wypowiedzenia, które nie są zdaniami.

Przyszła wiosna. Dni coraz cieplejsze. Więcej słońca. Pierwsze zielone listki na drzewach. A w ogródkach już kwitną przebiśniegi i krokusy. Ptaki śpiewają od samego rana. Pojawiły się nawet biedronki. Na łąkach rechoczą stada żab. Prawdziwy wiosenny koncert!

Ćwiczenie 2

Rozwiń poniższe zdania, aby były nadal pojedyncze (miały jeden czasownik – orzeczenie), ale jak najbogatsze w treść.

Jagoda maluje.

Mama czyta.

Kot spaceruje.

Pies szczeka.

Listonosz jedzie.

Ptaki śpiewają.

Ćwiczenie 3.

Rozróżnij typy zdań (oznajmujące, pytające, rozkazujące)

Agata śpiewa w chórze.

Przyjedź do mnie!

Jest ciepło i słonecznie.

Byłaś wczoraj w Porcie Łódź?

Kto pozmywał naczynia?

Jak miło!

Koronawirus zaatakował Europę.

Ciekawe jak długo posiedzimy w domu?

Do zobaczenia w poniedziałek!

POWODZENIA!

Wykonane ćwiczenia proszę w formie zdjęcia lub w wersji elektronicznej odesłać na podany wcześniej adres e-mail, ten, z którego została wysłana prezentacja z ćwiczeniami.

Następna lekcja w PONIEDZIAŁEK

Agnieszka Kik